

TOIMI – MENETELMÄ

TOIMINTAKYVYN
KUVAAMISEEN

Kuvat: www.papunet.fi

Toimi - menetelmä

- Kehittäjät Heikki Seppälä ja Markus Sundin Kehitysvammaliitto 2011
- Toimi on työväline yksilöllisen toimintakyvyn arviointiin ja kuvaamiseen 15- vuodesta eteenpäin erityisesti kehitysvammaisille ihmisille (mielenterveyskuntoutujille myös)
- Toimi ei ole mittari, vaan työväline! Sitä voidaan käyttää mm. palvelusuunnitelman teon yhteydessä (on kehitetty juuri tähän tarkoitukseen)

Toimi - menetelmä

Henkilön elämäntilanne ja elinolosuhteet -> **keskustelun** ja **haastattelun** avulla laaditaan kuvausta hänen asumisesta, koulutuksesta, päivä- ja työtoiminnasta ja vapaa-ajasta ja siitä miten hän itse kokee nämä asiat

- Tarkastelun kohteen on **asiakkaan taidot, voimavarat** ja niiden käyttöä **estävät tai haittaavat tekijät**

Yksilöllisen toimintakyvyn tarkastelu kolme osaa:

1. Henkilön elämäntilanne ja elinolosuhteet: henkilön itsensä kanssa keskustellen ja häntä haastatellen laaditaan kuvaus hänen asumisestaan koulutuksestaan, päivä- ja työtoiminnastaan ja vapaa-ajastaan sekä siitä miten hän ne itse kokee.
2. Psykososiaalinen selviytyminen asuin- tai toimintaympäristössä: 16 graafista analogia-asteikkoa, joilla havainnollistetaan yksilöllisen toimintakyvyn eri puolia. Tämän tekevät henkilön hyvin tuntevat työntekijät tai omaiset
3. Perustiedot henkilön psyykkisestä ja fyysisestä terveydentilasta ja henkilön oma arvio hyvinvoinnistaan

Mihin TOIMIIa käytetään?

- Erityisesti tuki- ja palvelusuunnitelman osana
- Sen avulla voidaan tunnistaa toimintakyvyn rajoituksia ja vahvuuksia
- Vahvuudet huomataan ja ne voivat kompensoida heikkouksia, esim. hyvät vuorovaikutustaidot kompensoivat käytännön toimintakykyä
- Toisaalta toimintakyvyn puutteet esim. heikko keskittymiskyky vaurioittaa myös suoriutumista, vaikka taidot olisivatkin hyvät

Mihin TOIMIIa käytetään?

- Tämän vuoksi toimintakyvyn kuvauksista ei saa ns. raja-arvoja, joilla lokeroidaan asiakkaita, vaan kokonaisvaltainen, laadullinen tarkastelu on tarpeen johtopäätöksiä tehtäessä
- Soveltuu vammaisille, kehitysvammaisille, puhevammaisille ja keskushermostonsairauksia sairastaville, mielenterveysasiakkille
- Ei autismikirjon asiakkaille

Miten käytetään?

- Henkilöltä pyydetään suostumus toimintakyvyn kuvaamiseen Pyyntö nousee useimmiten käytännön tarpeesta.
- Suostumuksen pyytämisen yhteydessä selvitetään, keiden kaikkien henkilö haluaa osallistuvan toimintakykynsä kartoitukseen
- Hyödyllistä, että useammat merkitsevät näkemyksensä, esim. eri väreillä
  - omaisten näkemykset voivat olla erilaisia

Poikkeavat näkemykset nostavat esille tuen tarpeita ja asenteellisia tekijöitä

Miten TOIMIa käytetään?

- Vammainen henkilö voi itse myös laatia oman kuvauksensa toimintakyvystä
- Toimin täyttämiseen varataan aikaa 1-2 viikkoa
- Yhteenvetokeskustelu käydään kaikkien osallistujien kanssa
- TOIMI LOMAKE MAKSAA 5 EUROA JA SITÄ VOI TILATA TÄÄLTÄ!
- <http://www.kehitysvammaliitto.fi/suomeksi/tutkimus/tutkimushankkeet/aikaisemmat-tutkimushankkeet/toimi-menetelma-toimintakyvyn-kuvaamiseen/>
- Toimintakyvystä: <http://www.sosiaaliportti.fi/fi-FI/vammaispalvelujen-kasikirja/tyovalineita/arviointimenetelmia/kehitysvammaisen-henkilon-toimintakyvyn-arviointi/>